

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Melyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K — f. Védők: 8 K, 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főtér, Lamprocht-palota, földszint, az udvarban hátul.

Nincs alku!

A sir és a kabinet.

Pénzügyi zavarok.

Békehirekkel van tele a levegő. Báró Fejérváry Géza, amint a kormányhoz közel álló körökben beszélnek, még e héten Ischlbe utazik a királyhoz, fölhatalmazást kérni az ellenzék vezéreivel való újabb tárgyalásra. A felséges ur kétségtelenül hozzá fog járulni a Fejérváry előterjesztéséhez, mert a korona nem nézi jó szemmel a viszonyok elmérgesedését. Fejérváry tehát megint közeledést fog keresni a koalíció férfiaihoz, bár jól tudja, hogy ennek semmi értelme nincs s eredménye nem lehet. Mert beszédekkel, szép szavakkal az ellenzékét más álláspont elfoglalására bírni, mint amilyen most van, kizárt dolog.

Hozza magával Fejérváry a nemzet jogainak a felség által való elismerését, jelentse ki, hogy teljesítik a nemzet követeléseit: akkor igenis van értelme az újabb tárgyalásnak. E nélkül fölösleges békét játszani, mert a nemzet könnyen átlát a szitán s tisztán áll

előtte a bécsi körök furfangoskodása. Mosolygó arccal adják a békére hajlót, titokban azonban azon dolgoznak, miképpen törjék meg a nemzeti ellenállást. Végre valahára becsületes, nyílt és őszinte fellépést vár a nemzet. Mondják már ki egyszer az utolsó szót. Vagy-vagy!

Egy miniszter nyilatkozata.

Mikor arról a minisztertanácsról irtunk, melyben az ellentálló törvényhatósági határozatok megsemmisítését határozta el a kormány, pozitív értesülés nyomán jelentették, hogy a kabinet tagjai között nézeteltérések vannak. Fejérváry Géza báró miniszterelnök és Krisztoffy József belügyminiszter kardoskodtak leginkább a megsemmisítés mellett, viszont Vörös László és Lukács György békés hurokat pengettek. Az erélyes rendszabályok alkalmazása dolgában tehát nem értettek egyet a darabant-kormány tagjai. György Endre földmívelésügyi minisztert megintervjuolta e kérdéstről egy újságíró, aki előtt a miniszter ezeket mondta:

— A kabinetben fölmerült nézeteltérésekről nem nyilatkozhatom. Bizonyára ismeri Gladstonenek azt a mondását, hogy az embereket két dolog egyesíti a legjobban: a sir és a kabinet. De meg aztán minisztertanácsi határozatunk is van arra nézve, hogy újságközlményekre és szállongó hírekre nem reagálunk. A kormánynak elhatározott szándéka, hogy a törvény keretét nem lépi át. Különben is az olyan erélyes intézkedésre, mint amilyen a törvényhatósági

tisztviselők felfüggesztése, csak akkor kerülhet a sor, ha valamely konkrét esetről kifolyólag annak szükségessége fölmerül.

A beszélgetés folyamán szó esett arról is, mi történne akkor, ha például a főváros törvényhatósága a megsemmisítés dacára is fenntartja határozatát. Erre nézve a miniszter nyilatkozata így szól:

— A legerősebben kételkedem abban, hogy a főváros közgyűlése fenntartja előbbi határozatát. Az ilyen tiltó határozatoknak a törvényhatóságok által való elfogadása és a kormány által való megsemmisítése különben is csaknem kizárólag teoretikus jelentőségű dolog. Arról van ugyanis szó, hogy a törvényhatóságok az önkéntesen befizetett adókat beszedésük és hogy az önként jelentkező ujoncokat előállítsák. Már pedig azokban a törvényhatóságokban, amelyek ilyen tiltó határozatokat hoztak, úgy is az ellenzéki elem van tulsúlyban és így az önként befizetett adó minimálisan csekély. Oly csekély, hogy a kormány életét alig tíz nappal tudná meghosszabítani. Mert a mostani kormány élete csak a törvényes határokig tart, amint ezt a határt elérte: megszűnik.

Győrmege a királyhoz.

Győrmege feliratot fog küldeni a királyhoz. Hazafias hang pendül meg ebben a feliratban, mely arra kéri a királyt: teljesítse a nemzet katonai követeléseit. A felirat szövegét Győrmege állandó választmánya szövegezte s az e hó 28-án tartandó rendes közgyűlés elé terjeszti. A felirat kiemeli, hogy aggodalommal látja alkotmányos életünk egére tolni a felhőköt, me-

Dráma a telefonnál.

Irtá: Bonis Charaucle.

Leponnais ur és a felesége Párisba rándultak három napra, miután gyermekeiket a bonne gondjaira bízták otthon. Hanem az anyát szüntelenül gyötörte a félelem, vajjon nem történik-e baj a drága kicsikével? Addig sopánkodott utánuk, míg a férjnek jó ötlete támadt: elvitte a telefonállomáshoz.

Leponnais: No most három perc múlva hírt kaphatsz a gyermekekről.

Az asszony: Ah! de nem látom, hogyan.

Leponnais: Pontban két órára a telefonhoz rendeltem távirattal a bonnet. Három perc múlva két óra. Akkor aztán beszélhetsz vele, akár csak itt volna... Meg vagy elégedve?

Az asszony: Igen, ugy félek. Ki tudja, mi történt a szegény kicsikével!

Leponnais: Ugyan ne légy nevetséges. Azért, mert az újságokban...

Az asszony: De hiszen az újságok tele vannak mindenféle szerencsétlenséggel... Megint elgázoltak egy embert az

utcán... Vincennesben meggyilkoltak egy aggastyánt... Bayonneban felrobbant a gáz...

Leponnais (türelmetlenül): Mi közük ehhez a gyerekeknek!

Az asszony: Látom, Leponnais ur, hogy ön nem anya!

(Villamos csengetés. A hivatalnok hívja Leponnaist. Az asszony a fülkébe siet.)

Az asszony: Halló! Halló! Maga az Justine?

A bonne: Igen, madame.

Az asszony: Mi van a gyerekekkel?

Egy hang: Erős ládába csomagolva, tegnap este a 217-ik számú tehervonattal elindítottam, ma már átveheti őket a...

Az asszony (megdöbbenve): Mi... mit mond?

A hang: Hiszen így állapotunk meg, nem emlékszik már?

Az asszony: Én nem értek semmit; ki beszél hozzám?

A hang: A Teheráru... (zugás)... 8712 kilogramm...

Másik hang: (a telefonkisasszonyé): Halló, beszélnek?

Az asszony (rémülten): Óh!... Asszonyom! Halló! halló! Justine!

A bonne: Én vagyok, madame...

Az asszony: No végre!... A gyerekek...?

(Zugás, csöngetés, zavar a telefonban.)

A bonne: ... és tegnap óta meghaltak!

Az asszony (majdnem összerogy): Meghaltak! Istenem!

A bonne: Valami... megette... meghalt...

Az asszony (rémülten kirohan a férjéhez): Egek!... A gyerekek meghaltak!...

Az éjjel!...

(Egy padra roskad.)

A férj: Lehetetlen!

(Berohan a telefonfülkébe, mialatt a hivatalnok az asszonyt élesztgeti.)

Leponnais (egy perc múlva boldog ábrázattal jön vissza): Micsoda ostoba tévedés! Adelaide! Semmi bajuk a gyermekeknek!...

A hét kaesát megette tegnap a szomszéd vadászkutyája... Az az ostoba Justine!

Az asszony (föléled): Hála Istennek! Hála Istennek! De most már egy óráig sem maradnak Párisban. Menjünk haza... a szegény gyerekekhez!

Nemesfaj cukordinnyék

már most kaphatók

Farkas Gyula

műkertész üzletében Debrecen, Főtér

☛ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek. ☛

lyek veszélyvel fenyegetik a király s a nemzet között való békét.

Különösen érdekes a feliratnak itt következő része:

Nehéz és válságos időkben a vármegyék mindig felemelték szavukat s habár az utóbbi idők törvényhozása ebbeli jogukat csorbította, hazaszeretetünk és ebből fakadó alkotmányos érzékünk és kötelességérzetünk nem csorbult. Sarkalva Felsőged iránti alattvalói szeretetünk, hagyományos királyhűségünk és ösztönözve alkotmányos életünkhöz, mint nemzeti létünk feltételéhez való ragaszkodásunk által: azon alázatos kérelemmel járunk Felsőgedhez, hogy nemzetünk szeretetétől sugalva, a legkegyelmesebben hozzájárulni méltóztassék ahhoz, hogy a nemzetre történt hivatkozás folytán kialakult jelenlegi képviselőházi szövetség többség s általa az egész nemzet óhajaként jelentkező azon kívánalmak, — hogy a magyar nemzeti jelleg az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregben nyelv és jelvények tekintetében kidomborítsassék — teljesüljenek.

Az angolok a magyar válságban.

Edward király beavatkozása.

Elmaradt flotta-látogatás.

A bécsi kéz megint kijátszott egy kártyát Magyarországnak ellen, hogy demonstráljon ország-világ előtt, mily sok kárt okoz nekünk a politikai válság. A monarchia külügy miniszterének, Goluchowszky Agenor grófnak nagy szerepe van a legújabb osztrák stikliben. Arról van ugyanis szó, hogy politikai természetű okokból hirtelen lefújták az angol földközi tengeri flotta egyik divíziójának flumei látogatását. Már indulásra készen állottak az angol hajók, mikor jött a parancs, hogy ne menjenek Magyarországra.

Az angol flotta flumei látogatásának elmaradása sakkhuzás akar lenni Ausztria részéről. Lehetséges, sőt nagyon valószínű, hogy Fejérváry Géza bárónak, az ügyvezető miniszterelnöknek is része van a manőverben, melyet illetékes körök mindmáig mélyeséges titokban tartottak. Egy szűkszavú flumei sürgöny pattantotta ki a sötét háttérü, de alapjában véve ártatlan kis összeesküvést.

Szólt pedig ez a távirat a következőképpen:

Fiume, július 24.

Az angol hajórajnak bejelentett flumei látogatása elmarad. Az itteni körök szerint a látogatás elmaradása összefügg a magyarországi politikai viszonyokkal.

Tudósítónk utána járt a föltűnő dolognak s azt az információt kapta, hogy az angol hajóraj látogatásának elmaradása a bécsi politikai hatalmi körök bosszu műve. Azt akarják vele elérni, lássák be a magyarok, hogy az ország rendezetlen politikai helyzete mily erősen befolyásolja a külföldet és hogy az általuk kikürtölt „anarchikus állapotok” minden barátságos közeledéstől visszaretentik a külföldi hatalmasságokat.

A régi bécsi iskola műve ez, az kétségtelen. De nem baj. Magyarországnak nincs oka törődnie a kicsinyes csipésekkel s azzal a hengegessel, hogy Ausztria nélkül számba se jöhetünk. Siessünk csak a perszonális unió felé. De amíg Bécs ügyetlenül és alattomos eszközökkel dolgozik a „testvérállam” ellen, Magyarország jogainak teljes tudatában vivja meg a harcot, melyről bátran állíthatja, hogy ez az igazi nemzeti küzdelem.

A flottalátogatás elmaradásáról a következő tudósításaink számolnak be:

Fiume, július 25.

Az utóbbi években meghonosodott szokáshoz képest a Maltában állomásozó angol földközi tengeri flotta két divíziója meglátogatni készült a magyar-osztrák flumei hajórajt. A tengerészek látogatása kölcsönös s ilyen alkalmakkor nemcsak tanulmányozzák a tengerészek az előttük ismeretlen kikötőket, hanem igyekeznek barátságos kapcsolatot létesíteni a bajtársak között.

Az angol flottának az a második divíziója, mely a napokban Fiuméba volt érkező, nemrég kapott új parancsnokot Beresford lord viceadmirális személyében. Az új parancsnok a Bulwark-hajón várta az indulás napját, hogy Fiuméba érkezve, bemutatkozhassék az ott állomásozó magyar-osztrák flotta parancsnokának.

Indulásra készen, teljesen felszerelve állott a maltai kikötőben mindkét divízió. Az első a következő hajókból áll: a Bulwark, Implacables, Irresistible, Prince of Wales, Wenerable, Formidable, Queen, London és a Goliatto. A második divízióban vannak a Lewiathan, Lancaster, Juno, Diana, Minerva és a Venus hajók és hat torpedóuzó.

A magyar-osztrák kikötők statuma szerint egyszerre csak hat külföldi hajó lehet a kikötőben. Erre való tekintettel úgy intézkedtek az angolok, hogy hat-hat hajóból álló szakaszokra osztva nézik meg a flumei és a trieszti kikötőt, ahonnan visszamenve, Gibraltárban találkoztak volna az angol oceáni hajórajjal s Lagosba sietve, részt vettek volna az ott megtartandó nagy gyakorlaton.

Fiumében nagy érdeklődéssel várták az angol hajóraj megérkezését, mert ez a szokásos látogatás mindig sok idegent vonz a magyar tengerpartra, ami viszont a flumeieknek anyagi hasznot is jelent. Az indulás napján azonban távirat érkezett Londonból Maltába. A táviratban Edward király úgy rendelkezett, hogy a hajóraj flumei látogatása maradjon el.

Fiumében határozottan a magyar válsággal hozzák összefüggésbe az angol király sürgönyét s azt hiszik, befolyásolta a látogatás elmaradását az is, hogy Fiumének ez idő szerint nincs kormányzója. Külömben a flumeiek roppant sajnálják, hogy nem jönnek az angolok, mert e miatt tetemes károkat szenvednek.

Bécs, július 25.

Az itteni intéző köröknek az angol flotta flumei látogatását hiva-

talosan még nem jelentették be. Ennélfogva az esetleges látogatás elmaradásának okai nem ismeretesek.

VIDÉK.

Halálát okozta a tehén. Budurásán történt a következő tragikus eset. Borijne Anica kint mosott tegnap az udvaron s két éves Gligor nevű fia vigan gögicsélt mellette; ott játszadozott az anyja mellett s jókedvűen fogódzott hol az anyja szoknyájába, hol a dézsákba, ha kis gyenge lába elfáradt. Egy szelid házi tehén jött haza a mezőről s a kis Gligor egyik forró vízzel telt dézsába fogódzott s úgy nézte a jámbor állatot. A tehén szokásához híven az udvaron levő dézsákat kezdte szaglászni. Es ez volt a kis gyermek halála. A mint a tehén ahhoz a dézsához ért, melyben ő fogódzott; a forró víz gőze megcsapta orrát, felkapta fejét, a kis gyermek ijedten hátrált. De már késő volt, a tehén fellökte a dézsát s a maró, forró víz végig ömlött a kis Gligor testén. Súlyos égési sebekkel vitték be a házba, hol rövid, kínos szenvedés után meghalt. — Az ügyészség gondatlanságból származott emberölés végett indította meg a bünvádi eljárást az anya ellen.

Aratósztrájk. Szatmárról táviratozák: Messinger Lajos esztergomi gazdaságában 300 aratómunkás nagyobb bért követelt. Kállay főszolgabíró Csengerujfalura ment és sikerült neki két napi tárgyalás után a sztrájknak véget vetni. Az aratók ma ismét munkába állottak. Tisza István gróf lápi birtokán 450 arató még mindig sztrájkol.

Templomrablás Hosszu-Pályiban. Tegnap már röviden megirtuk, hogy a szombat és vasárnap közötti éjjelen a hosszu-pályai r. kath. templomban vakmerő betörők jártak. Tudósítónk most azt írja, hogy az elvetemült gazemberek az ablakon keresztül hatoltak be a templomba s a Szent Antal perselyt s a péterfillérek perselyét a falról lefeszítették s mindenestől elvitték. A két perselyben mintegy 25—30 korona összeg lehetett. Szerencse, hogy a betörők nem bántották az értékesebb arany-ezüst edényeket s így ezek sértetlenek maradtak. Valószínűleg azért nem vitték el ezeket, mivel jól tudták, hogy nehezen értékesíthetik s könnyen rajta vesztenek. Imrik Sándor plébános azonnal jelentést tett a vakmerő gaztettéről s az ottani csendőrséggel a legszélesebb körben megindították a nyomozást. Azonnal gondoskodtak a templom külön éjjeli őrzetéről. A tetteseknek még nem akadtak nyomára.

Borzalmas jelenet a pályaudvaron.

Egy asszony lángokban.

A Nagyváradra érkező délutáni személyvonat utasai borzalmas látvány tanúi voltak a nagyszalontai állomáson. Egy szegény, fiatal asszony égett az utasok szemelátára a Perronnon és a míg segélyére siethettek volna, a boldogtalan nő már teljesen összeégett úgy, hogy életbenmaradásához alig van remény.

A Nagyszalontára 2 óra 57 perckor érkező alföldi személyvonattal érkezett haza Szalontára Kis Pálné, egy szalontai tekintélyes iparos felesége. A hogy a vonat megállt, Kis Pálné leszállt a kocsiból és készült elhagyni a Perront. Ebben a pillanatban egy parasztember haladt el Kisné mellett és szivarra gyújtva oly szerencsétlenül dobta el a gyufát, hogy az Kisné ruhájára esett és egy pillanat alatt lángba borította az asszonyt.

Kisné rémült segélykiáltásaira a vonat utasai, valamint a vasúti személyzet segélyére siettek a lángban álló szerencsétlen

asszonynak. Letépték róla a ruhát és valami pokrócot borítottak reá, de mire a tüzet eloltották Kissné már teljesen összeégett, úgy, hogy másodfoku égési sebeket szenvedett és így az elősiető orvos, aki a szalontai állomásfőnök hivatalos helyiségében ápolás alá vette a szerencsétlenül járt asszonyt, menthetetlennek mondta a boldogtalant.

A tragikus eset előidézője a nagy zűrzavarban eltűnt és így a csendőrség által megejtendő erélyes vizsgálat fogja kideríteni, hogy mi dobta el a szerencsétlenséget okozó gyufát.

Az utasok között könnyen elképzelhetően óriási izgalmat keltett ez a tragikus eset, amely egy vigyázatlanul eldobott gyufának fölládozott egy emberéletet.

Árucarnok Debrecenben.

A piac-rendszer beszüntetése.

Debrecen, július 25.

Debrecen város közönsége napnap után erősen érzi minden terhét és kellemetlenségét a szétszórt piac-rendszernek. A bevásárlásokat végtelenül megnehezíti s a napi szükséglet beszerzésére igen sok időt vesz igénybe.

A közönség köréből ez irányban sűrűn hangzik fel a panasz s ez a jogos panasz serkentette Debrecen város jog- és pénzügyi bizottságát arra, hogy a helyzeten a leg-egészségesebb módon segítsen. — Propozíciót tett a városi tanácsnak, hogy Debrecen városa állítsa fel a központi árucarnokot s valamennyi piacot abban helyezze el. Ez az árucarnok Debrecen város részére jelentékeny jövedelmet hozna s a közönségre nézve felette könnyű és kényelmes beszerzési forrás volna.

A városi tanács még nem foglalkozott a jog- és pénzügyi-bizottság kitűnő javaslatával, de — értesülésünk szerint — már legközelebb előveszi és a közgyűlés elé terjeszti. Ha ez bekövetkezik, kétségtelennek tartjuk, hogy a közgyűlés magáévá teszi a jog- és pénzügyi-bizottság javaslatát s kimondja a tervek és költségvetések elkészítését.

A törvényhatósági bizottság tagjai éppugy, mint mindenki tisztában van azzal, hogy a mai piaci állapotokon csak a központi árucarnokkal lehet segíteni. A városnak ez körülbelül fél millió koronájába fog kerülni, de megkapja nemcsak a helypénzeket, de a befektetett tőke olyan kamatát is, amelyet a város semmiféle vállalkozásánál sem érhet el.

A VÁROSHÁZARÓL.

Központi temető Debrecenben.

Évekkel ezelőtt javaslatot terjesztettek a polgármester elé, hogy a szűknek bizonyult debreceni temetők beszüntetésével létesítsék a központi temetőt, ahol az összes vallásfelekezetek kapnának egy-egy területet temetkezési célra. Ezzel a propozícióval annak idején foglalkoztak is, sőt a Csapó-utcai sorompónál ki is szemeltek egy nagy területet

erre a célra. A megvalósítás késett s most mikor a temetők legnagyobb része csaknem egészen megtelt, újra aktuális lett a központi temető ügye. Csakhogy a kérdés megoldását megnehezíti az a körülmény, hogy a központi temető helyül kiszemelt s erre a célra alkalmasnak bizonyult földterület megvette Geréby Pál s így attól a város elesett. Mivel azonban a temetők rendezésének kérdése a helyszűke miatt már nem késlehet soká, Kovács József polgármester radikális intézkedést fog tenni, hogy az ügy úgy a város, mint a felekezetek érdekeinek egyaránt megfelelően — mindenestre még a tavaszig — megoldást nyerjen.

A sertés konzum vásár. Debrecen város tanácsa tegnap rendkívüli ülést tartott. Foglalkoztak azon a sertés konzumvásár ügyével is, de határozatot még nem hoztak.

A debreceni piacok vizsgálata. Steiner János állatorvos beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben azt kérte, hogy a piacok vizsgálatával őt bizza meg a tanács. Arra az álláspontra helyezkedik, hogy mint állatorvos, a levágott állatok husanyagát jobban ismeri s indokoltabb, hogy a piac ilyen termékeit állatorvos vizsgálja meg. A városi tanács kiadta ezt a propozíciót dr. Sárváry Gyula tisztifőorvosnak, aki most készítette el véleményes jelentését. Szerinte a piacvizsgálatot a törvény rendelkezései szerint a kerületi orvosoknak kell teljesíteniük és így azt állatorvosra bízni nem lehet. Viszont azonban a tisztifőorvos jelentésében hangsúlyozza, hogy a szétszórt piacok miatt nagyon meg van nehezítve a piacvizsgálat s ha itt egyáltalában ujtásról lehet szó, az első sorban is ebben az irányban teljesítendő. A főorvos azonban rendelkezésével gondoskodni fog arról, hogy a nehéz helyzet dacára is rendszeresen, lelkiismeretesen és szigorúan folyjon le a piacra hozott különféle termékek vizsgálata.

Féléves jelentések. A közigazgatási bizottság féléves jelentéseit felülvizsgáló bizottság július 27-én esütörtökön délután négy órakor ülést tart a városházán.

A főtéri betörés.

Kifosztott uri lakás.

Debrecen, július 26.

Lapunk tegnapi számában már említett tettünk arról a betörésről, melyet ismeretlen tettesek Szalay József táblabíró kárára elkövettek. Ez ügyben a rendőrség tegnap megtartotta a helyszíni szemlét s megállapította, hogy a tettesek ketten voltak. A folyosóra nyíló ajtón keresztül, melyet alkuleszal nyitottak fel, hatoltak a lakásba. Bejárták és átkutatták az összes szobákat és ezt annál könnyebben teheték, mivel a többi szobaajtó nyitva volt.

Kinyitottak minden zárt, három fiókot pedig, melyet alkuleszal felnyitni nem sikerült, felfeszítettek. Felforgatták a butorokat s a szekrényekből kiszórtak minden darabot. Végül a Wertheim szekrényt nyitották fel. Itt akadtak rá az ezüstneműekre,

melyeket elvittek. A betörők által elvitt ezüstneműek közt volt egy 12 személyes B. G. jelű evőeszköz, négy nehéz ezüst karos gyertyatartó és ugyancsak nehéz ezüstből készült 12 személyes M. M. jelű evőeszköz.

A Wertheim szekrény belső fiókjában volt még néhány korona apró pénz is, a betörők ezt is elvitték. Az összes kár Szalay József bíró állítása szerint 2300 koronát tesz ki. A betörők lázas gyorsasággal dolgozhattak. Ezt igazolja különben az a nagy felfordulás is, amit a szobában véghezvittek. A lázas munkában a takarékpénztári könyveket ott felejtették.

A három tetemes összegről szóló takarékpénztári könyv a Wertheim szekrényben állott az iratok közt. A tolvajok nem érték rá azt átvizsgálni s az értékes könyveket ott felejtették. De ott felejtették még a számaikat is, mikkel a betörést végrehajtották. A rendőrség három alkulesot talált az asztalon és egy feszítő vasat. Ott maradt még egy kapukulcs is, mely szintén a betörőké volt.

A betörés elkövetésével két rovott multu embert gyanúsít a rendőrség, akik csak nem rég is mint toloncok megfordultak a rendőrség börtönében. Elfogatásuk iránt a rendőrség táviratilag intézkedett, azonkívül pontos személyleírásukkal egy köröző-levelet bocsát ki, melyet az ország összes rendőrhatalmának megküldenek.

Kiss Áron állapota.

Az ősz püspök gyógyulása.

Debrecen, július 26.

Annak idejében megemlékeztünk róla, hogy a tiszántuli kerület ősz püspökét, Kiss Áront megoperálta dr. Imreh József híres szemorvos. A szerencsés operáció után — mint jól értesült forrásból tudjuk — az ősz püspök állapota napról-napra szemmel láthatóan javul.

Az operáció után körülbelül egy hétig elhomályosított szobában kellett ülnie, tegnap azonban már kiülhetett a püspöki lak tornácára. Hogy mennyire örülhetett ez a 90 éves ősz ember a rég nélkülözött világosságnak, azt csak ő tudná elmondani.

Tegnap különben meglátogatta fia Kiss Áron paedagogiai igazgató, azonban csak egy napot tölthetett édes atyja mellett, mert nagy elfoglaltsága miatt a délutáni gyorsvonattal vissza kellett Pestre utaznia. Ma érkezik hozzá látogatóba másik fia Kiss Kálmán, nagykőrösi tanítóképezdei igazgató.

Kiss Áron püspököt naponként rendszeresen látogatja dr. Somogyi Zoltán kórházi szemorvos. — Az ápolónő kezelésére, az ősz püspök állapotának örvendetes javulása után már nincs szükség s tegnap az is elutazott.

SZÍNHÁZ.

A színházbizottság augusztus hó végeig nem tart ülést. Akkor foglalkoznak a szezon nyitással kapcsolatos kérdésekkel. Ugyanez alkalommal a színházbizottság egyik agilis tagja indítványt terjeszt elő, a mely abban kulminál, hogy a bizottság minden hónapban kétszer rendszeresen tartson ülést, hogy a színház ügyében tapasztalt felett gyorsan mondassanak véleményt és hogy az esetleges határozatok idejében nyerhessenek érdemleges elintézt.

Ugy látszik, hogy a bizottság kebelében ébrednek a lelkesedés. Csak aztán ne a színészet s különösen ne a közönség kárára érvényesüljön ez a nagy buzgóság.

A színházi ruhatár rendezésére nézve hosszas sürgetés után történt ugyan határozat, de a határozat végrehajtása késik. Az idő gyorsan telik. Maholnap a szünet véget ér s ha a rendelkezésre álló időt nem használják fel, beköszönt a szintársulat s a sokat sürgetett ruhatár ügye beleful a Pató Pál ismert elvébe.

Kifogástalan szabású fehér és színes férfidivat ingek darabja 4-5 és 6 korona a legnagyobb választékban Fekete Jakab uri divat, kalap és fehérmű üzletében. Debrecen, főté.

A debreceni csata évfordulója.

Az augusztus 2-iki ünnepély.

Debrecen, július 26.

Már csak néhány nap választ el augusztus 2-ikától, a debreceni csata évfordulójától, amelyen egész Debrecen városa egy szívvel-lélekkel áldoz a dicső elődök, a névtelen hősök emlékének, kik a magyar haza szabadságáért oly készséggel ontották véréüket. Kizárándokol e város hazafias közönsége ez évben is a drága vértől megszentelt földre, a honvédsírokhöz, holannyian alusznak álmukat, álmódván a magyar nép igaz szabadságáért.

Most mikor oly erős küzdelem folyik azért, hogy törvényben biztosított jogainkat megkapjuk, az előző évekénél nagyobb lelkesedéssel fog ünnepelni a debreceni ifjuság és polgárság. Az ünnepély részleteit most állapította meg a rendezőség s holnap már a felhívásokat is kibocsátja.

Az ünnepélyre a rendezőség meghívta a városi tanácsot, a dalárdákat, a testületeket, a tizenhárom öreg honvédet; úgy a honvédek, mint a testületek saját zászlóik alatt fognak megjelenni és a honvédsírokhöz kizarándokolni.

A rendezőség tegnap megnyerte az ünnepélyben való részvételre az „Egyetértés” dal- és zeneegyletet is, melynek zenekara a menet tartama alatt hazafias nótákat és indulókat fog előadni. Szóval a buzgó rendezőség mindent elkövet, hogy az ünnepély fénye ez évben még nagyobb legyen, mint a múlt években volt és az ifjusággal a város osztatlan polgársága együtt ünnepeljen és merítsen erőt, kitartást a most folyó nemzeti küzdelemhez.

Az ifjuság ünnepe a délutánt foglalja le, míg este a szép nap méltó befejezéséül a Petőfi-dalkör, amely a hazafias mozgalmakban mindig elől szokott járni, a nagyerdői vigadóban dalestélyt rendez, melynek befejeztével a fehér asztaloknál a 48-as öreg honvédeket megvendégeli. A dalestélyt reggelig tartó tánc fogja követni.

UJDONSÁGOK.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főté, Lamprecht-palota, az udvarban földszint. Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szellemi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* A Csapókert 150 éves jubileuma. Augusztus havában lesz 150 esztendeje a Csapókert fennállásának. A kertéség, mely azóta tetemesen megnépesedett, nagyszabású ünnepséggel akarja emlékeztetést tenni a nevezetes évfordulót. A vezetőség már is széles körben tett lépéseket az ünnepély rendezése és sikere érdekében. A nevezetes évfordulón a Csapó-kert egyes utcáit is nevekkel szándékoznak ellátni. A kertéség kömben erősen fejlődik, kulturális téren is eredményeket mutathat fel. Közlebb különben egy régi vágya is megvalósulást nyer. Megkapják a vasuti megállót. Ennek reményében a kertéség már meg is szavazta a vasuti váróterem költségeit.

* Eljegyzés. Faust Elek kir. tan., debreceni m. kir. pénzügyigazgató és neje szül. Czekelinsz Helén urasszony nagyműveltségű és bájos leányát: Mariannát eljegyezte dr. Széll László, gazdasági tanintézet tanár. A boldog szülőket és még boldogabb ifju párt minden oldalról sűrűn halmozzák el gratulációkkal.

* Debreceni honvédek Nagyváradon. E hónap 5-ike óta Nagyváradon van az egész debreceni 3. honvédgyalogezred, négy zászlóalj, 1150 ember. A sok idegen arcu katona meglehetősen élénkíti Nagyvárad utcáit, a vendéglőket és kávéházakat délutánonként és este. A 3. és a 4. ezred képezi a 80. honvédgyalogdandárt, amely most összpontosítva harcol egymással. A dandárgyakorlatok még e héten tartanak, szombaton, 29-én lesz az utolsó gyakorlat. Tegnap Nagyváradra érkezett Nagy Győző dandárparancsnok és valószínűleg bemutakozik e hét folyamán Csalány Géza tábornagy, az új kerületi parancsnok is. Vasárnap pihenő lesz és hétfőn, 31-én utnak indul a 3-ik honvédgyalogezred gyalog vissza az állomáshelyre, Debrecenbe.

* Elhunyt urinő. A következő gyászjelentést vettük: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó feleség, áldott lelkű anya és testvér Kameráth Gyuláné szül. likovich Horváth Juliánna hosszas és türelmes szenvedés után elhunyt. Drága halottunk földi részei folyó hó 26-án délután 5 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint a Vár-utca 12-ik számú gyászszobából az örök nyugalomnak átadni. Debrecen, 1905. július 25. Béke lengjen drága porai fölött! Kameráth Gyula férje. Margit, Ferike, János gyermekei. likovich Horváth Agoston és dr. Csécsi Nagy Miklós szül. likovich Horváth Katalin testvérei. A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

* Szerencsétlenség a sinpáron. Tegnap ismét vasuti szerencsétlenség történt. A vegyes vonat elütötte Bujdosó István pályafentartási munkást, aki a pályatest javításával

foglalatokodott. Bujdosó, aki nős, családos, nagyon valószínű, hogy szenvedett sérülései következtében rövidesen elpusztul. Az elgázolásról értesítették a helybeli üzletvezetőséget és a hatóságot.

* A Petőfi-dalkör estélye. A „Petőfi dalkör” a nagyerdői vigadóban 1905. évi augusztus hó 2-ik napján, szerdán a debreceni csata 56-ik évfordulója alkalmából a házalap javára dal, zene, szavaltat és táncal egybekötött ünnepi estélyt rendez. Az estély műsora: 1. Nyitány. Magyar Testvérek zenekarától. 2. Szabadságdal. Huber Károlytól. Előadja a Petőfi dalkör. 3. Szavaltat. Reke Kálmán végzett joghallgató urtól. 4. Kossuth dala. (Kossuth Lajos alakára...) szerzők Nádor Gyula és Gaál Ferenc s végül 5. Népdalok. Előadja a Petőfi dalkör. A műsor befejezése után vacsora étlap szerint, ezt követőleg pedig tánc.

* Körözött rablók. A bagaméri vakmerő rablás ügyében a helyb. csendőrséghez tegnap távirat érkezett az ottani csendőrőrstől. A távirat szerint a tettesek öten voltak, valamennyien bagaméri lakosok. Talpuk alatt, úgy látszik, égett a föld s már nem érezték magukat odahaza biztonságban, azért elhatározták, hogy a rablott kincscsel kiutaznak Amerikába. Az ehhez szükséges utlevelet már jó előre beszerezték, gondolva, hogy szükségük lehet rá. Az öt bagaméri lakos tegnap tényleg el is hagyta lakását s vonatra ültek. A bagaméri csendőrőrs kéri a feltartóztatásukat és visszakísérésüket.

* Új tanárok a debreceni siketnémák intézetében. A vallás és közoktatásiügyi miniszter Pirovits Jenőt, Emmer Istvánt és Eötvös Lászlót a siketnémák debreceni iskolájához rendelte ki szolgálat-tételre.

* Szidoli cirkusza jön. Szidoli cirkuszával külön vonattal augusztus 1-én reggel Debrecenbe érkezik és este már megkezdik előadásait a vásártéren felállított amerikai ponyvasátorban. A cirkusz 4000 személyre van berendezve. Az előadások rossz időben is megtartatnak. A cirkusznak 200 működő tagja és 123 lova van. A cirkusz vakítóan villamos világitással lesz berendezve.

* Magánmérnöki iroda. Kelen Sándor okl. mérnök magánmérnöki irodáját egyesítette a városunkban már régebben szép sikerrel működő Sipos és Szász mérnöki irodájával. Szász Zoltán ugyanis a cégből kilépett és a két egyesült magánmérnöki iroda ezentúl Sipos és Kelen cégjegyzés alatt a Bank-palotában fog működni.

* Házassági jubileum. Lélekemelő ünnepély folyt le tegnapelőtt Czabán Dániel közbeccsülésben álló polgártársunk tanyáján. A derék iparos akkor ünnepelte házasságának harminc éves fordulóját, amely névnapjával egyidőre esett. Fokozta a ünnepélyt, hogy részt vett azon veje, Kollár Dániel főfelügyelő és a fia is Dániel. A jubileumi ünnepélyen a család tagjai, meghívott vendégek mintegy negyvenen vettek részt. Az ünnepély egy díszes kis kápolna megáldásával kezdődött, amelyet a jubileumi évforduló emlékére a kert magaslatán épített Czabán Dániel. A kápolna-áldást Szóke János érkeserői plébános végezte s meghatón szép beszédet intézett a jubiláns házaspárhoz, amelyet a nagy vendégsereg könyes szemekkel s áhitattal hallgatott. A kápolna teljes berendezését a jubiláns há-

zaspár leánya, Kollár Dánielné Czabán Margit készítette. Gyönyörű volt a jubiléus házaspár és a vendégsereg felvonulása a kápolnából a virággal díszített uton. A boldog házaspárt különben a díszes vendégsereg rengeteg virággal halmozta el. Azután nagy ebéd volt, zene s a táncban sem volt hiány. A vendégsereg boldog örömben egészen reggelig együtt maradt.

* Szomorú viszontlátás. A kórház sebészeti osztályán tegnap megható jelenet folyt le. Krivoss Márton édes apja a déli vonattal megérkezett s találkozott fiával. A viszontlátás apa és fiu közt mélyen megindító volt. Az öreg ember csókjaival borította el a halvány arcu ifjút, a kinek könyvekkel telt meg a szeme.

— *Fiam! édes fiam, így kell téged viszont látnom.*

Ez volt minden szava az öreg Krivoss Andrásnak, a mit fiához nagy sokára intézni tudott. Azután ott maradt fia ágya mellett, a kihez különben rajta kívül senkit sem bocsájtanak be, nyugalomra van szüksége.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak szívből köszönetet mondok, kik forrón szeretett férjem halála alkalmával akár szóval, akár írásban részvételüket kifejezték és ezzel egyrészt fájdalmamat enyhíteni, másrészt abban osztozni iparkodtak. Özv. *Harmath Gergelyné.*

* A civódás vége. A rendőrségen Marjai Mihályné panaszt emelt Oláh Lajosné és András fia ellen, a kik civakodás közben súlyos sérüléseket ejtettek rajta. Panaszához orvosi látelleletet is csatolt, melyet dr. Balkányi Ede vett fel. A verekedésre állítólag az adott okot, hogy Marjainé kis fiát bántalmazták.

* Hanke Zoltán állapota. Az öngyilkossá lett Hanke Zoltán, a kinek állapotáról mindig a legjobb hírek keringtek úgy, hogy felgyógyulását már már biztosra vették, helyzete tegnap este válságosra fordult. Az ifjút nagy sebláz gyötörte, mely állandóan emelkedik. A súlyos helyzetre való tekintettel a kórház éjjeli személyzetéből egy ápolónőt rendeltek melléje s az inspekción orvos is minden negyed órákban meglátogatta. Az éjjeli órákban állapota még súlyosabbá lett.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazok, a kik Sám Henrik nyug. kat. főmérnök férjem temetésén megjelentek és részvételükkel fájdalmamat enyhíteni kegyesek voltak, fogadják hálás köszönetemet, de különösen fogadják köszönetem meleg részvételeért a T. Sz. asztaltársaság, a mely testületi megjelenése és részvételével s Nagy Vilmos tanítóképezdei tanár, a ki bucsuztató beszédével enyhítette fájdalmamat. Özv. Sám Henrikné.

* Bárhol hirdetett 3¹/₂ és 4⁰/₁₀₀-os pénzkölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett folyósított a 30 pénzügyintézet által összeállított Rác B. Béla bankiróda. Debrecen, Csapó-utca 12. szám.

* Valódi angol sephír blusok mérték szerint 7, 8 és 10 koronáért készített Bartha, főtér.

* A Hungária-kávéházban naponta zeneestély tartatik.

* Hímzett vászon és batizst blusok mérték legelőnyösebben kaphatók Barthanál (városház).

* Valódi panama kalapok nagy választékban kaphatók Fekete Jakab úri divat üzletében, főtér, kistemplom mellett.

* Napernyőket rémlecsón ajánl Bartha Kálmán üzlete, főtér.

A belügyminiszter semmisít.

Az igazságügyminiszter polemizál.

A póttartalékosok behívása.

Budapest, július 25.

A válságos helyzet minden órájára esik egy-egy fontosabb mozzanat, amely aztán bőséges tápot nyújt a kombinációkra. Ilyen jelentőségű mozzanat a belügyi kormány határozata, mely Pestvármegye ismert határozatát semmisíti meg. A megsemmisítő határozat nem maradt pusztán ígért, ma délután kézbesítették is Pestmegye alispánjának. A megsemmisítő határozatban három íven keresztül indokolja Kristóffy belügyminiszter törvénynek deklarált álláspontját. Kapcsolatban ezzel különben kiszivárgott, hogy a köznapokban még öt törvény-hatóság fogja megkapni a megsemmisítő határozatot.

Budapest székesfőváros pedig elsőnek igyekszik megadni válaszat a miniszteri határozatra. Márkus József főpolgármester ugyanis rendkívüli közgyűlésre hívja össze a városatyákat, amelyen kifogják mondani, hogy az önkéntesen befizetett adókat nem fogadják el.

A nap egyik érdekessége különben az a nyilatkozat is, amelyet Lányi Bertalan igazságügyminiszter tett közzé. Polemizál benne Andrássy gróffal, aki tudvalevőleg legutóbb közreadott cikkében törvénytelennek nevezte a kormányt. Lányi elismeri, hogy eredményes kormányzás csak a többség támogatásával lehetséges, de a koronának korlátlan törvényes joga miniszterek kinevezése. Ha a parlament leszavazza a kormányt, ez a tény a kormány további állását nem érinti.

Nem érdektelen a Neue Freie Presse mai cikke a politikai helyzetről, amelyben erősen hangsúlyozza, hogy a magyar lapok által remélt gyors megoldás nem következik be, mert Fejérváry nem Ischlbe, hanem Karlsbaadba megy a gyomrát kurálni. Majd csak augusztusban tér vissza és csak azután kezd ujabb tárgyalást a koalíció vezérferfiival.

A honvédelmi minisztériumban sem pihennek. A szokottnál lázasabb munka folyik ott. A póttartalékosok behívó leveleinek kiállítását foglalkoztatja őket. A behívó leveleket posta útján fogják a póttartalékosoknak kézbesíteni.

TÁVIRATOK.

A cár és Vilmos császár.

Pétervár, július 25. Az általános figyelem a császártalálkozás felé fordul és nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy a cár kíséretében van a liberális érzelmű Sviatopolk-Mirsky herceg is, aki új befolyásra tett szert. A császári találkozást Pétervárotól határkönek tekintik Oroszország történetében és számítanak rá, hogy a

német császár tanácsának a cárra erős hatása lesz és elhatározó befolyást fog gyakorolni az orosz nép további fejlődésére. A német császárnak pedig ezuttal alkalma nyílik, hogy egy szegény nép rokonszenvét megszerezze.

Pétervár, július 25. A cár találkozása Vilmos császárnál negyedfél órahosszáig tartott. Megbízható értesülés szerint a két uralkodó nemcsak a béke kérdését, hanem az orosz belviszonyokat is megbeszélte.

A svéd-norvég viszály.

Stockholm, július 25. Az unióbizottság tegnap tárgyalta a király kívánságát, hogy a svéd kormány folytasson tárgyalásokat a norvég kormányval. A bizottság a királynak ezt a javaslatát nem fogadta el, hanem azt ajánlja a királynak, hogy a tárgyalásokat ne a kormányra, hanem az országgyűlésre bizza.

Angol kormányválság.

London, július 25. Az alsóházban tegnap a kormánypártiak sürgős felszólításra nagy számban jelentek meg. A vita során Balfour az ellenzéki szónokok heves támadásaira azt felelte, hogy ezek, miközben öt támadták, nem kísérelték meg azoknak az alkotmányos ellenvetéseknek megcáfolását, melyeket ő hozott fel a kormány magatartásának támogatására. Figyelemreméltó körülmény az, hogy Balfour beszédében nem célozott arra, hogy lehetséges, hogy a házat őszszel feloszlatják. A szabadelvűek és nacionalisták eltökélték, hogy a kormány intézkedéseivel szemben a legmesszebbmenő ellentállást fejtik ki és nem lehetséges, hogy az ülészek tovább húzódjék.

Villámsujtott hittanhallgató.

Budapest, július 26. A Miskolc mellett lévő Emőd községben megható tragédia történt. Az ottani református templomban Gombos Pál harmadéves hittanhallgató prédikációt tartott, mialatt künn nagy vihar keletkezett, a villám becsapott a templomba és a szószéken prédikáló hittanhallgatót agyonsujtotta. A tragédia mélységes részvétet ébresztett az egész községben.

A szerb választások.

Belgrád, július 25. (Szerb hivatalos forrásból.) A választások végeredménye a következő: Megválasztottak 78 kormánypártit (független radikális), 50 mérsékelt radikalistát, 14 nacionalistát és liberalistát, 4 haladópartit, 2 szocialistát és 1 parasztpártit. Jövő vasárnap lesz 11 pótválasztás. Az új szkupstina augusztus 7-én nyílik meg. A mérsékelt radikálisok 25, a liberálisok 3 mandátumot veszítenek. A választások során rendezavarás nem történt.

Az orosz forradalom.

Varsó, július 25. Moszkvában és környékén tegnap rendőrök ellen több merényletet intéztek. Moszkvában egy rendőrt késszurásokkal megöltek. Nosticeben és Kalisban egy-egy rendőr ellen, Homevicében pedig egy detektiv ellen gyilkoságot kíséreltek meg.

Bolgár kegyetlenkedések.

Athén, július 25. Monasztirból érkezett táviratok arról tesznek említést, hogy a perlepei kerületben ujabb bolgár kegyetlenkedések fordultak elő. Egy bolgár banda megdöntötte Morikovo-Gradeznica görög

falut, 64 házat felgyújtott, fosztogatott és lemészárolt egy papot és két görög előkelőt. Egy másik bolgár banda ugyanekkor megtámadta Betalina falut, több házat felperzselt és több görögöt megölt. Gradeznica megtámadása itt nagy hatással volt és általános felháborodást keltett.

A japánok visszavonulása.

Pétervár, július 25. A harctérről érkezett táviratok jelentik, hogy a Timen folyónál az oroszok és japánok között igen heves harc folyik. Kazegava japán tábornok harmincezer főnyi sereggel viharosan támadja az oroszokat, akiknek eddig sikerült állásaikat megtartani. A japánok négyszer intéztek viszont támadást, de mindannyiszor kénytelenek voltak nagy veszteséggel visszavonulni.

A kínai hadsereg fegyverei.

Frankfurt, július 25. A „Frankfurter Ztg.” jelenti Tiencsinből: Egy július 21-én megjelent császári rendelet beszünteti az íjászt és az elavult fegyverek, ugyancsak a régi egyenruhák használatát. Az összes csapatokat modern módra fegyverzik és szerelik fel. Az újítás japán kezdeményezésre történik.

Anarkista helyett mézárós.

Békéscsaba, július 25. A tegnapi letartóztatott s anarkistának hitifjuról kiderült, hogy Györgensen Péternek hívják. Nemrég az Unió hajón szolgált s akkor tetováltatta karjára a törrel átszurt szívet. Ez a jel vezette félre a csendőröket. — Másikül kiderült, hogy éppen nem anarkista, hanem jámbor mézáróslegény.

Az orosz, német francia szövetség.

Budapest, július 26. A világsajtó nagy fontosságot tulajdonít az orosz cár és Vilmos német császár találkozásának. Kivételt csak az angol lapok véleménye képez, amelyek komédiának deklarálják. — Az osztrák lapok pedig egész határozottan jelentik, hogy a találkozás során egy új hármasszövetség alapját vetették meg, az orosz, francia és német szövetség alapját. Az orosz lapok a lelkesedés hangján foglalkoznak a találkozás részleteivel s azt írják, hogy az orosz történetben döntő fordulatot jelent. Az egész orosz nemzet rokonszenve fordul a német császár felé, akire nem lehet közömbös, hogy mi történik kelet Ázsiában.

Leköszönt képviselő.

Budapest, július 25. Daniel Gábor, a képviselőház volt alelnöke leköszönt oláhfalvi mandátumáról. A kerületben Hollaky Imre főispán lép fel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kitüntetett bíró. A király Török Vince nyitrai törvényszéki bírónak, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül az ítélő táblabírói címet adományozta.

§ A halálbüntetések statisztikája.

A büntetőtörvénykönyv életbeléptetése óta a halálbüntetés statisztikája a következő képet mutatja: 1880 óta, hat-huszonöt év alatt a halálraítéltek összáma 108, kivégeztek 89-et, végrehajtás előtt meghalt 3, kegyelmet nyert 61. A halálra ítéltnek tehát közel kétharmada kegyelmet nyert. Az adatok szerint a halálbüntetés tekintetében legkedvezőtlenebbek voltak az 1884. és 1885-ik évek. Az elítéltek száma e két évben összesen harmincra, a kivégzéseké tizenkettőre rug. Legkedvezőbbek az 1886—1889. évek, amennyiben e négy évben összesen négy kivégzés volt. 1890-ben a szám ismét fölmegegyre. 1891-ben és 1892-ben lezáll egyre s 1893-ban előfordult az, ami a Btk. életbelépte óta addig példátlan volt, hogy a Kuria csak egy esetben mondotta ki a halálbüntetést, kivégzés pedig egy sem volt. Az illetőnek kivégzése ugyanis 1894-ben történt. Az 1895—1899. években a Kuria halálos ítéletet nem hozott. Az 1900. év óta a gyakorlat ismét az ellenkező irányzatba ment át. Mig az előző öt év alatt a Kuria az alsófokon megállapított halálbüntetést minden esetben átváltoztatta szabadságvesztés-büntetéssé, addig újabban az esküdtbíróóságok által kiszabott halálbüntetést a Kuria rendszerint meghagyja s megelégszik azzal, hogy kegyelmet ajánl. Ily módon a halálbüntetés mérlegelésének kérdését a bírói utról eltereli és átengedi a közigazgatás változó esélyeinek.

§ A félkezű ember esküje.

Egyik járásban történt, hogy peres ügyben a bíró a felperesnek ítélte oda az esküt. Az eskü tétele előtt a bíró elmondta a szokásos figyelmeztetést a hamis esküre vonatkozólag, azután pedig behívta felperest, hogy tegye szívére a jobb kezét. A felperes a felhívásra szomorú hangon így felelt:

— Azt nem tehetem.

— Miért? — kérdezte a bíró.

— Mert nincs jobb kezem, — hangzott

ismét a szomorú felelet s egyuttal mutatta a felperes, hogy a jobb karja hiányzik. A bíró nagy zavarba jött erre a felfedezésre. A perrendtartás világosan előírja, hogy annak, aki esküszik, jobb kezét a szívére kell tenni, de nem intézkedik arról, mit tegyen a szívére az, akinek nincs jobb keze. Ebben a nagy zavarában végre úgy segített magán, hogy felperes helyett megeskettette az alperest, az alperest, akinek nem hiányzott a jobb keze.

KÖZÖNSÉG KÖRE.

A helyi vasut újítása.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

A vasárnap reggeli szomorú kisvonat sensatio behatása alatt bátorodom a mélyen tisztelt Szerkesztő ur b. figyelmét az alább következő néhány sorra felhívni.

Egy idő óta tapasztalom, hogy a kisvonat mozdonyvezetői közül néhányan túlvezetik gépeket. Tapasztalom, hogy a megállhelyeken a megállás és elindulás nem történik azzal a precizitással, mint azelőtt. A vonat néha oly óriási sebességgel halad, hogy nézni is borzasztó, máskor meg oly lassan ballag, hogy a gyalogjáró kényelmes sétálással is versenyezhet vele.

A régi, derült, éber és pontos szolgálatot egy kimerült, kapkodó és megbízhatatlan munka váltotta fel, mely veszélyezteti úgy a kisvonaton utazó, valamint a járó-kelő közönséget is.

Midőn ezen sajnálatos változás oka felől kérdezősködtem, a következő felvilágosítást nyertem:

Az új rendszer életbeléptetése óta a mozdonyvezetők és fűtők szolgálata rendkívüli módon terhes.

A mozdonyvezetők reggel fél 6 órától este egyegyed 12 óráig vannak szolgálatban, a fűtők pedig reggeli 5 órától este 12 óráig. A mozdonyvezetők tehát naponta 18 órát dolgoznak, a fűtők pedig 19-et.

E terhes szolgálat 4 nap egymásután

folytatódik, az ötödik napnak pedig csak a délutánját lehet szabadságnak nevezni, mert a délelőtt — 11 óráig — kazán-mosás és a kisebb hibák kijavításával telik el, 11 órától d. u. fél 3-ig pedig az ebédülő személyzet mozdonyait vezetik.

Igaz, hogy az utazó közönség érdeke az új rendszer behozatala óta inkább ki van elégitve, mint azelőtt, mert mig azelőtt 3 személyvonat járt naponta és a végálmástól 20 percenkint indult, most 5 személyvonat jár és 11 percenkint indul. A munka tehát hatványozott mértékben szaporodott, mig a munkások száma ugyanannyi maradt.

Az arány felbomlott és a vizsás helyzetből az következik, hogy az utazó és járó-kelő közönség a szolgálattevő személyzet kimerültsége miatt a legkomolyabban veszélyeztetve van.

Eltekintve azonban a közönség érdekeitől, a humanitás is azt diktálja, hogy embereket, akik testet-lelket kimerítő munkát végeznek, akiknek a legnagyobb fokú nyugodtságra, éberségre van szükségük, a kiknek kezébe az emberi életet százai vannak letéve, — ne engedjük naponta 18—19 óra hosszán át a forró gép mellett dolgozni.

Hiszen ilyen körülmények között nem csoda, ha a mozdonyvezető kimerül és leül a gép mellett, a fék rudját nem azért fogja meg, hogy biztos kezekkel szabályozza a menetsebességet, hanem azért, hogy legyen mibe kapaszkodnia, mert támaszkodás nélkül remegő lábai már nem bírnak tovább fentartani az elenyedt testet!

Az államvasutak mozdonyvezetői a mennyit dolgoznak, ugyanannyit pihennek, pedig mennyivel kevesebb figyelmet kívánó munkát végeznek, mint a kis vonat mozdonyvezetői!

A kis vasut igazgatósága igen könnyen segíthetne a bajon, csak azt a három mozdonyvezetőt kellene a többiek közé besztani, aki a kisvasut műhelyében állandóan mint lakatos dolgozik.

Nem is volna szabad megvárnia mig az összeütközések és elgázolások szomorú eredményü statisztikai kimutatása kényszeríti a rendszer megváltoztatására.

Midőn az elmaradottnak b. lapjában való közzétételét kérem, vagyok teljes tisztelettel egy — a kisvonaton nagyon sűrűn —

utazó.

Mindenféle **nyomtatványt**

gyorsan, izlésesen és olcsón

kiállít a

Debreceni Ujság

nyomdája,

Lamprecht-palota 42.

H I R E K.

Éjjeli posta.

Muzaffer Eddin Párisban. (Éjjeli express tudósítás.) Párisból írják: A perzsák itt nagyon sokat szenved a hőség miatt. Kijelentette, hogy Teherán hűs és vidám paradicsom ehez a szájnapi kemencéhez képest. Éjjel-nappal legyeznek a perzsák hatalmas urát és egész sereg szolgálja fel egymást. Ebben a nehéz hivatalban. Időnként valamelyikük örömtől sugárzó arccal rohan a királyok királya szobájába s jelenti, hogy odakünn szellő támadt. A sah ekkor méltóságosan fölemelkedik a helyéről, az Elysée Palace Hotel erkélyére megy s fátyolnál vékonyabb szövötű ruhába öltöve lesi a hűs légáramlatot, de ez csak sehogysem akar jelentkezni. A napkeleti felség egyetlen szórakozását azok a kolduló levelek képezik, a melyeket naponta ezrével szállít hozzá a

posta. Egy titkár, a ki hajnaltól késő estig dolgozik a levelek elintézésén, a legnagyobb részüket fel is olvassa urának. Utóköztük olyan irás is, a melynek szerzője a perzsa sahtól a leánya számára kelengyőt kér és oserében megígéri, hogy a házasságból születendő gyermekeket mind a sah különböző neveiről kereszteli el. Egy másik levélről azt az indítványt tette, hogy Perziát váltostassák át gyümölcsösökertté s osekély díjazásért hajlandónak nyilatkozik is végrehajtani a tervet.

Villámcsapás egy táviróhivatalba. (Éjjeli express tudósítás.) Bajáról jelentü egy táviratunk: Tegnap éjjel vihar volt. A város bérházában levő postahivatal táviródróthálózatába becsapott a villám és az épület egész tetejét lángborította. A házban bérlakások is vannak, melyeknek lakóit nagy félelem fogta el. Egy tűzoltó mentés közben lezuhant és veszedelmesen megsebesült. A levélhordók szobája is elégett.

Tizenhárom éves szélhámos. (Éjjeli express tudósítás.) Budapesten Dénes Adolf ékszerész Kerespesi-ut 85-ik szám alatti üzletébe ma reggel egy 13-14 évesnek látszó fiu állított be és inasnak ajánkozott. Az irásait is megmutatta. Ezek Mogács József tizenhárom éves inas nevére voltak kiállítva. Dénesnek megtetszett a csinos külsejü, jómodoru fiu s azonnal ott tartotta. Mogács József 11 óráig serényen dolgozott, akkor azalatt az ürügy alatt, hogy meg kell mondani a Szentkirályi-utcában lakó édesanyjának, hogy állást kapott s nem ebédel otthon, elment. Az ékszerész csak délben vette észre, hogy a fogasra akasztott mellényéből eltűnt az aranyórája és aranylánta, kabátja zsebéből pedig tiz koronát tartalmazó pénztárcája. Dénes Adolf meg délben jelentést tett az esetről a rendőrségen, amely keresi az ifju szélhámost.

Egyetemi tanárból csavargó. (Éjjeli express tud.) Hogy milyen gyorsan támad és pusztul Amerikában egyes emberek karrierje, arról számot ad ez a newyorki távirat. A newyorki rendőrség csavargás miatt letartóztatott egy züllött megjelenésü embert, akiről kiderült, hogy Montrose Remsey, a lelandi egyetem tanára volt, aki negyed év előtt eltűnt a katedrájáról. Hogy miért szökött meg, nem tudni, de mire Newyorkba ért, egészen elfogyott a pénze. Ahelyett, hogy valami foglalkozás után járt volna, koldulni kezdett s abból élt, hogy csomagokat hordozott az utcán. Valami szerelmi regény tette tönkre. A rendőrség csavargás miatt lezárta.

CSARNOK.

A kincsásó.

— Regény. —

Irta: J.-y. Á.-d.

(Folytatás.)

De különös! A molnár Antal gazdával egy szót sem beszélt még róla, habár a fiatal emberek viszonyáról már az egész falunak tudomása volt. Egy esemény azonban arra kényszeríté a molnárt, hogy eddigi télenességéből ébredjen.

Az urasági magtárban nagyobb mennyiségü gabona, különösen tavalyi aratásu zab kínáltatott. Egy kereskedő jött a fővárosból, hogy azt a helyszínen megnézze. Mivel Antalnak csüire szintén tele volt még, fel akarta használni az alkalmat s a férfitval ő is üzleti összeköttetésbe lépni iparkodott. Felkereste őt s egykori ismerősére találta benne azon időből, a mikor mint szállító az országutakon megfordult. Ezen férfit akkor mint közvetítő szerepelt az eladók és vevők között, de azóta — ugy látszik —

meglehető lendületet nyert sorsa, mert most mint önálló gabonakereskedő lépett fel. Sorolásán nyert — a mint mondá — s e nyelmenynyel vetette meg mostani gazdaságának alapját; s tetemes is lehetett az, mert házról beszélt, a melylyel a fővárosban bir.

Már néhány nap óta lakott Antalnál, a kivel bizalmas lábon állott, különösen azért, mivel jellemeik összhangzásban voltak. Mindkettő már koros volt, mindkettő bír-vagyó s azért szivtelen is; csakhogy az idegen hallgatagabb volt és eselszövényesebb, a mit már arcáról lehetett leolvasni.

Alig hogy körültekintett egykori cimborája házában s fel nem tűnő módon viszonyairól kikémlelte, máris tervet csinált, hogy miként juthatna általa tetemes haszonhoz.

Mertudta, hogy Antalnak nincs más rokona, mint meghalt öcsésének gyermekei, a kik egykor örökösai is lesznek. Anna megtetszett neki, az öreg özvegyférfiúnak s ugy okoskodott, ha ráveszi Antalt, hogy feleségül adja neki a leányt, az örökség tetemes része reá esik majd.

Hogy pórul járna, ha ő maga, személyesen kérné meg a leányt, abban biztos volt; elhatározta tehát, Antalnál megkísérteni szerencsésjét.

— Te gabonáddal kínáltál meg — szóla hozzá. Most nincs rá ugyan szükségem, mivel az uraságtól vettem; de régi, jó barátságból megveszem a tiedet is ugyanazon áron. De van neked még valamid, a mit eladhatnál — folytatá ravaszán mosolygva — s a mire nézve reád bizom az ár megszabását is. Neked nincs hasznod belőle, csak pénzedbe kerül.

— Nem tudom mi lehet az! — kérdé csodálkozva Antal — mert mindenem van, a mi kell s a mim van, annak hasznot is kell hoznia.

— S mégis ugy van az, öcsém! Bizony ugy van. El akarod hát adni?

— Ha ugy van, a mint mondd s nekem az valóban nem hoz hasznot, hanem csak pénzembe kerül, — habár hiába töröm rajta fejemet, hogy mit gondolhatsz — akkor isten neki! De most mondd meg hát, mit akarsz tulajdonképen?

— Te tudod, hogy özvegy vagyok! . . . Nos, látod, nősülni akarnék megint s azt gondoltam, hogy —

— Annát veszed el! — egészíté ki Antal, a ki csak most vette észre, hová céloz barátja. Látni, hogy van izlése, a mint mondani szokták; s a leány bizony egykoron derék gazdaasszony lesz. De ha azt hiszed, hogy nem hoz hasznot, hanem csak pénzembe kerül, akkor nagyon tévedsz; mert két szolgálóért dolgozik s én még azon felül a bért is megtakaritom. Visszaveszem tehát szavamot!

— De most tréfa nélkül, barátom! Nőül akarom a leányt, mert csakugyan tesszik. Hozományra nincs szükségem; ellenkezőleg! ha olyannyira hasznos, nem bánom, még váltságdíjat is kész vagyok érte adni.

Az egyik fél ajánlata megtetszett a másiknak s az alkudozás megkezdődött. — Végre megegyeztek; — mi ár mellett, azt nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a vételt kézzorítással megerősítették, mintha gabonaüzletet csináltak volna.

(Folyt. köv.)

Boreladás.

A gróf Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak
1156
„Erzsébet” szőlőtelepén
két-három kétszer lehuzott, tisztán kevelt
„Ezerjé” bor hectonként 18 forintjával
„Kövődinka” „ 17 „
kapható, vevő hordójába lehuzva,
Debreczenben, „Erzsébet” szőlőtelepen
átvéve. Telefonszám 159.

Apró hirdetések.

EGY JÓKARBAN lévő Scifert-féle fordítható billiard asztal hat elefántcsont golyóval és tizenöt darab dáköval helyszüke miatt eladó. Értekezhetui Horváth József vendéglősnél H.-Böszörmény.

Csak néhány héttig tartó

nagy árleszállítást

rendezünk a nyári idényből visszamaradt szerb vásznak, kartenok, batizitok, zeffrek, de- linekből s fekete és szines gyapju szövetekből.

Ezen cikkekben óriási mennyiségü maradék fél áron kapható. 1254

Szines napernyők beszerzési gyári áron tavalyi darabok fél áron

Szabó Lajos Fiai cégnél

1 m. divatos bluz-selyem 40 kr.

1 db. jóminőségü zeffir házi bluz 8,5 kr. és 1fr.

1 m. mintázott francia batizit 35 kr.

„Agrária erőtakarmánygyár”

részvénytársaság vezérképviselősege
HORVÁTH GUSZTÁV, Debrecen, Csapó-u. 11.

„Kisbér” onkorero takarmány sertéshizalásra, göboly hizalásra, tehénészethez, ló- 1920 takarmányozásra és Molasse

a legelőnyösebb árak és fel- tételek mellett kaphatók.

Egyéves önkéntes urak figyelmébe!

Van szerencsém a leendő egyéves önkéntes urakat értesíteni, hogy nálam bármely nemhez tartozó urak részére a legjobb s legegansabb kivitelben és igen jutányos áron készülnek egyenruhák. Minden megrendelt egyenruháért valamint felszerelési cikkek szabályszerűségeért felelősséget vállalok.

Ugyancsak kitűnő lovaglő (bruses) nadrágokat valódi angol szabás szerint készítek.

Ugyszintén polgári öltönyöket, valamint díszmagyar öltönyöket a legegansabb kivitelben készítek.

Kiváló tisztelettel:

1186

Kiszel Sándor

katonai és polgári szabó,
I. rendü üzlete és felszerelési cikkek raktára
DEBRECZEN,
Kossuth-u. 19. Színházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Levelezés.

KÉREM azon fiatal urat a ki a Vendég-utca 61 sz. alá egy zöld bársony albumot küldött, írjon e lap kiadóhivatalába „Album“ jelige alatt.

Ajánlat.

FRISS VAJ érkezik naponta kétszer Kertész Sándor fűszer- és csemege kereskedésébe, Kossuth- és Batthyáni-utca sarkán, a színház-zal szemben.

EGY JARGANYOS CSÉPLŐGEP, csaknem új, szalma- és főrekrázóval, több kisebb-nagyobb teljesen kijavított használt vetőgép, egy Schutt-lewort-féle üzemi típusú oszlopszekrény és egy ugyanoly gyártmányu használt nyolcas garnitúra potom árban és előnyös fizetési feltételek mellett eladó Ráhrer Sándornál Piac-utca 26. nagytrafik udvar. Ugyanott egy pár jobb minőségű használt lószerszámmedvétetik.

RÓZSA ARCKENŐCS, szeplő, májfoltok ellen. Üdév, kellemessé teszi az arcot. E nembn a legjobb. Főraktár Jóna és Jóna drogueriája Debrecen, Kossuth-u. 6.

SZABÁS tanításra növendékek felvétetnek. — Vidékiek teljes ellátást is kaphatnak, Kossuth-utca 25. Ugyanott tanuló leányok is felvétetnek.

EGÉSZEN ÚJ kölesön fürdőkád és villanyesengő javítások legszolidabb árban kapható Kiss Ignácz bádigos Piac, főtér 34 szám.

A LEGJOBB ÓRÁK legszolidabb éksze-
rek egyszerűtől a legdrágá-
big, valamint órajavítások leg-
olesőbban Kurián Gyula mű-
órásnál Debrecen, Piac-utca
42. Vidéki megrendelést pon-
tosan eszközölk. Tanuló fel-
vétetik.

A KOSSUTH-UTCA 6. SZÁM háznál egy bolt-
helyiség azonnal, az udvarban 2 nagy raktár
helyiség aug. 1-től kiadó. Értekezhetni Ka-
szanyiczky Endre üzletében.

Kereslet.

ÜGYES fiú tanulónak fővétetik LINDENFELD
JENŐNÉL, ugyanott egy utazói állás betöl-
tendő Városház-u. 2.

ÜGYNÖKÖK fizetés és magas jutalék mellett
azonnali belépésre kerestetnek Schweitzer
Testvérek varrógép és kerékpár nagykereske-
dőkhez Debrecen, Piac-u. 56.

Eladás.

CSÓK-UTCA 5 sz. ház eladó.

UJOSZTÁSÚ FOLD (2 hold 245 öl) a város-
hoz egészen közel eladó, Debreceni Első Ta-
karékpénztár.

JÓKARBAN levő kerékpár „Durkap-Dianna“
eladó Piac-u. 69. vaskereskedőségénél.

A CSOKONAI-utca 37. sz. házas telek kedvező
feltételek mellett eladó. Debreceni első ka-
rékpénztár.

ELADO 4 drb malacz 560 kgr. sulyban. Csil-
lag-u. 2. sz.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét
mélyen leszállított áron
árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű
Brüsszeli szőnyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20
kr. helyett 1 frt 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek
minden fajtából

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak
néhány hétig tart. 1254

Szabó Lajos Fiai cégnél
Debrecen.

8235—1905. szám.

Lóeladási hirdetmény.

A Debrecen sz. kir. város törzs-
ménéséből kiselejtezett és számfe-
letti lovaknak a f. 1905. évi augusz-
tus havi országos lóvásárban nyil-
vános árverésen eladása elrendel-
tetvén, értesítetnek a venni szán-
dezők, hogy ezen árverés az or-
szágos baromvásártéren 1905. augusz-
tus 13-án délelőtt 9 órakor fog
megtartatni.

Az árverésre bocsátott lovak
előzetesen a város epreskerti telepén
megtekinthetők.

Debrecen, 1905. július 20-án.

A városi tanács.

PARÁDI

ÁSVÁNY-VIZ
kiváló gyógy és borviz.

Főraktár Debreczenben: **CSANAK JÓZSEFNÉL.**

Kapható ezenkívül minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1251

ETERNIT-PALA AZBESZT CEMENT-PALA,

Gyár: **NYERGES-UJFALU.**

HATSEK LAJOS SZAB.

781

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tetőfedőanyag

ETERNIT-MŰVEK KÉPVISELETE ÉS RAKTÁRA LUKÁCS VILMOSNÁL DEBRECZEN, HATVAN-UTOZA 5. SZ.

Elsőrangú referenciák. Jótállás. Évi gyártás 1500 koszirakomány. Kérjen ismertetést.

Nyomatott környomógépen a Debreceni Újság nyomdájában (Tulajdonos: Than Gyula.)

Nagy maradék vásár!

A szezonból visszamaradt finom
fekete ruhaszövetekből finom
divat ruhaszövetekből

Delin és Batisztokból
Zefir és Kretonokból
rendkívül olcsó árak mellett

nagy maradék vásárt

rendezünk. 1245
Egyes darabok aljakra és bluzokra fél
és negyedárban megkaphatók

Bosznay J. és Trsa

divatruházában.
Debrecen, Kossuth-u. 5.

Jó forgalmu

fűszer- és csemege-üzlet

a város legjobb helyén, dohány és italmé-
résli engedéllyel, más vállalat miatt

1260

Bővebbet a kiadóban.

szappanok ideálja a

harmat szappan

mely a Harmat-crémnel hasz-
nálva, tisztává, fide kinézésűvé,
bársony simaságúvá s puhává
teszi a bőrt. Kellemes illatu
s jól habzik. 1186

Egy darab harmatszappan 70 fill.

Készítő helye s főraktára:

MIHALOVITS J.

gyógyszertára
Debrecen, Főplac 31. A városházzal szemben.